

บทที่ 2

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการเรียนภาษาใหม่ไม่ว่า ภาษาใดสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงก่อนสิ่งอื่นคือระบบเสียงอันเป็นส่วนให้เข้าใจภาษา และระบบโครงสร้างของภาษา ซึ่งทั้งสองประการนี้ในเวลาที่เราเรียนภาษาของเราเอง เป็นการเรียนรู้โดยไม่รู้ตัวจนกลายเป็นนิสัย (Unconscious Habits) ซึ่งแตกต่างกับการเรียนภาษาใหม่ เพราะเราจะต้องเรียนรู้จนเกิดความเคยชินในการใช้ภาษาโดยอัตโนมัติ (Automatic Habits) แต่อย่างไรก็ตาม คำศัพท์ก็มีความสำคัญไม่น้อย เพราะการเรียนรู้ระบบเสียงและโครงสร้างของภาษานั้นจะเริ่มโดยปราศจากคำศัพท์ช่วยนั้นย่อมเป็นไปได้ พอลสมิธ (Paul Smith 1969 : 531) ได้เปรียบเทียบโครงสร้างที่ปราศจากคำศัพท์ว่า เป็นเหมือนโครงกระดูกที่ปราศจากเนื้อหนังหรือหนังที่ปราศจากไขมัน ซึ่งสอดคล้องกับ แวน ไทออก (Van Dijk 1974 : 2504 : 106 - 109) ที่มีความเห็นว่า การสอนคำศัพท์เป็นส่วนสำคัญยิ่งในการเรียนภาษา ซึ่งเปรียบได้กับไม้กระดานที่จะประกอบประกบเข้าเป็นโครง เพื่อเป็นตัวเรือน แต่หากบุคคลนั้น ๆ เพียงแต่เอาไม้กระดานมากองเข้าไว้ แล้วไม่มีความรู้ที่จะประกอบเข้าเป็นโครงบ้านได้แล้ว เขาก็คงไม่ไฉนที่ถูกตองตามความต้องการของเขา ไม่กระดานงาม ๆ เหล่านั้นก็จะไร้ประโยชน์ ในทำนองเดียวกัน ถ้าหากจะสอนศัพท์เพื่อให้รู้เท่านั้นก็หาประโยชน์อะไรไม่ได้ จึงจำเป็นต้องให้สามารถใช้ศัพท์เหล่านั้นในประโยคต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างของเสียง และไวยากรณ์ของภาษาได้ เนื่องจากความสำคัญของคำศัพท์ดังกล่าว ทำให้ให้นักการศึกษาให้ความสนใจในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคำศัพท์ซึ่งประมวลได้ดังนี้

1. ความหมายของคำศัพท์

จัสติน ฟิชเชิน และโรเบิร์ต อีแมน (Justin Fishbein and Robert Emans 1972 : 159 อ้างถึงใน กษมา อัจฉริยะศาสตร์ 2519 : 4 -5) กล่าวว่า ควรจะแยกกล่าวถึงคำว่า ความหมาย และมโนทัศน์ ในฐานะที่เป็นอิสระต่างหากจากกับ "คำ"

ในภาษาใดภาษาหนึ่ง ควรจะหมายถึง ทางคำกายภาพ ไม่ว่าจะ เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน ซึ่งจะมีความสัมพันธ์สลับซับซ้อนกัน "ความหมาย" ความสัมพันธ์เป็นไปตามกฎเกณฑ์การใช้ภาษาซึ่งสังคมกำหนดขึ้น เพื่อใช้ในการสื่อความหมาย ส่วน "ความหมาย" หมายถึง มาตรฐาน (Standard) ของพฤติกรรมในการสื่อความหมาย ซึ่งบุคคลที่ใช้ภาษาเดียวกัน มีความคิดสอดคล้องกัน และประการสุดท้ายคือ "มโนทัศน์" เป็นประสบการณ์อย่างหนึ่ง ที่แต่ละบุคคลได้สร้างสมขึ้นจากขบวนการของภาษา ความสอดคล้องกลมกลืนกันของทั้งสามประการนี้ ยิ่งยากซับซ้อนมาก มีตัวอย่างคำจำนวนมากที่มีหลายความหมาย และในขณะเดียวกันก็มีคำหลายคำที่มีความหมายเดียวกันหรือคล้ายกัน นอกจากนี้ยังมีความหมายที่ต่างกันไประหว่างความหมายที่กำหนดไว้โดยสังคมกับความหมายที่บุคคลแต่ละคนได้รับประสบการณ์มา ทั้ง "คำ" "ความหมาย" และ "มโนทัศน์" นี้เป็นลักษณะของศัพท์ และมักจะใช้คำว่า "คำ" (Word) แทน "ศัพท์" (Vocabulary)

ฟรีช (Charles C. Fries 1950 :87) ได้ให้คำจำกัดความของ "คำ" (Word) ไว้ว่า คำคือการประสมเสียงซึ่งนำมาใช้เป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนประสบการณ์ที่เคยผ่านมา ประสบการณ์ที่ถูกกระตุ้นจากการประสมเสียงนั้น จะมีความหมายต่างกันหลายอย่าง แต่จะมีเพียงประสบการณ์เดียวที่เด่นกว่าประสบการณ์อื่น ๆ ประสบการณ์นี้ถูกกำหนดขึ้นโดยข้อความที่ใช้ร่วมกัน บังถึงสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ดังนั้น คำ ๆ หนึ่งจึงสามารถมีหลายความหมาย เมื่อเอ่ยคำใดคำหนึ่งขึ้นมาโดด ๆ เราจึงไม่อาจจะจำกัดความหมายให้ตายตัวได้ จำเป็นต้องพิจารณาจากข้อความที่ปรากฏร่วม (Context) จึงจะรู้ว่าเป็นความหมายใด ในแง่ความหมายของคำศัพท์ อาจกล่าวได้ว่า ทุก ๆ ข้อความที่อ่านจะประกอบไปด้วยความหมายอย่างน้อยที่สุด 3 อย่างคือ

1. ความหมายตามคำนึงสื่อเฉพาะคำ (Lexical Meaning)
2. ความหมายตามโครงสร้าง (Structural Meaning)
3. ความหมายตามข้อความที่ใช้ (Contextual Meaning)

เนื่องจากในคำ ๆ หนึ่ง มีความหมายได้หลายอย่าง ความหมายที่ใช้บ่อย ๆ จึงนับว่าเป็นความหมายพื้นฐาน (Basic Meaning) หรือบางครั้งความหมายที่เคยใช้มาก่อนถือว่าเป็นความหมายพื้นฐาน เพราะความหมายอื่น ๆ สืบเนื่องมาจากความหมายเดิม สถานการณ์ที่จะบังถึง ความหมายที่ถูกต้อง และแน่นอนเพียงความหมายใดความหมายหนึ่ง ทั้งนี้:

เพราะคำประกอบควยเสียงที่ชุมชนเดียวกันกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในสถานการณ์ที่เข้าใจร่วมกัน เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการสนองอย่างเดียวกัน สำหรับผู้ฟังที่อยู่ในชุมชนเดียวกัน

2. ความสำคัญของการรู้ความหมายของคำ

นักภาษาศาสตร์ได้สรุปความสำคัญของการรู้ความหมายของคำไว้ 3 ประการคือ

1. จำนวนคำที่เด็กรู้ความหมายหรือเข้าใจ มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อพัฒนาการด้านอารมณ์ และสังคม เนื่องจากเด็กต้องใช้คำในการติดต่อทำความเข้าใจ กับคนอื่น ๆ ในสังคม เด็กในทุกวัยอาจจะรู้สึกขงใจ เมื่อเขาต้องการพูดบางสิ่งบางอย่าง แต่เขาไม่สามารถจะทำได้ เนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจความหมายของคำที่จำเป็นต้องใช้หรือไม่สามารถทำความเข้าใจกับคำที่เขาต้องการใช้ ซึ่งจะเป็นผลทำให้เด็กโกรธคนที่ไม่เข้าใจเขา ความคับข้องใจนี้มีผลมาจากการที่เด็กเชื่อว่า คนอื่นไม่ต้องการที่จะเข้าใจเขา (Hurlock. 1964 : 226 อ้างถึงใน ดวงเดือน สุภิเกียรติ 2522 : 23)

2. เด็กที่สามารถรู้ความหมายของคำได้พอเหมาะกับวัยของตน จะสามารถนำคำนั้น ๆ ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง และจะทำให้สามารถเข้าใจความคิดของคนอื่น และเข้าใจสิ่งแวดล้อมของตน รวมทั้งเด็กจะสามารถสื่อความหมาย หรือแสดงความคิด ความเข้าใจของคนใหญ่คนอื่นเข้าใจได้ควย (คาร์ณี อุทัยรัตนกิจ 2520 : 3)

3. จำนวนคำที่เด็กเข้าใจ และรู้ความหมายเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนด ความก้าวหน้าและความล้มเหลวในการเรียน (Hurlock 1964: 266 -267 อ้างถึงใน ดวงเดือน สุภิเกียรติ 2522 : 23)

3. การเรียนรู้อความหมายของคำ

การเรียนรู้อความหมายของคำขึ้นอยู่กับการสร้างความคิดรวบยอด หรือ ความเข้าใจความคิดรวบยอดที่ถูกต้องจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการใช้คำต่าง ๆ ในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้ถูกต้อง เป็นประการสำคัญ นอกจากนั้นการเรียนรู้อความหมายของคำขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลนั้น ๆ และการที่บุคคลจะใช้ภาษาได้คั้นนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ สถานการณ์ และเหตุการณ์ใหม่ ๆ ที่เขาประสบ ซึ่งจะทำความคิด

รวมยอดเกี่ยวกับความหมายของคำกว้างขวางและชัดเจนยิ่งขึ้น

การที่เด็กจะเข้าใจความหมายของคำได้ เด็กต้องผ่านการเรียนรู้ เพราะต้องได้รับประสบการณ์หลายอย่าง เมื่อเอาประสบการณ์ทั้งหลายมารวมกันเข้าเป็น สิ่งกับหรือความคิดรวบยอด เด็กจึงจะเข้าใจความหมายของคำ ดังนั้นการเข้าใจความหมาย ของคำ จึง เป็นสิ่งที่เด็กต้องเรียน ไม่ใช่อยู่เฉย ๆ ก็จะได้มาเลย เหมือนกับการสัมผัสและ การรับรู้ เช่นคำว่า "หมา" เด็กจะเข้าใจความหมายของคำนี้ได้โดยชัดเจน เด็กต้อง ผ่านประสบการณ์หลายอย่าง เช่น เมื่อยังเด็ก เด็กเคยเห็นหมาเลี้ยงในชกน เคยเล่นกับ หมา เด็กที่จำได้ว่าสัตว์ตัวนั้นเรียกว่า หมา ต่อมาเมื่อเด็กเห็นสัตว์อีกตัวหนึ่ง รูปร่างคล้ายคลึงกับหมาในบ้าน แต่ตัวนี้มีสีแตกต่างกับตัวที่รู้จัก เด็กก็เอาเอาว่าคงเป็นหมา และได้ยิน ผู้ใหญ่ เรียกสัตว์ตัวนั้นว่าหมาเหมือนกัน วันหนึ่งเด็กไปเที่ยวบ้านเพื่อน พบหมาอีกตัวหนึ่ง ตัว เล็กนิดเดียว สีแปลกประหลาดอีก คือ ตัวค่างขาวปนดำ สัตว์ตัวนี้ผู้ใหญ่เรียกว่าหมา นาน มาอีก เด็กไปพบสัตว์ตัวหนึ่งใหญ่โตกว่าที่เคยเห็นมา แต่ลักษณะทั่วไปคล้ายคลึงกับหมาที่รู้จัก มาแล้ว สัตว์ตัวนี้เด็กยังไม่แน่ใจว่าเรียกอย่างไร เมื่อถามผู้ใหญ่ก็ได้รับคำตอบว่า หมา กว่าความคิดรวบยอดเกี่ยวกับหมาจะสมบูรณ์ได้เด็กจะต้องเคยเห็นหมามาบ้างสิบตัว ถึงอย่าง นั้นความคิดรวบยอดของเด็กบางคนยังไม่สมบูรณ์ได้ง่าย ๆ เด็กบางคนเรียกลูกวัวว่าหมาก็มี เด็กเรียกเสื่อว่า แมว ก็เป็นสิ่งที่เราได้พบเห็นบ่อย ๆ (กอ สวัสดิศัพทนิพนธ์ 2514 : 199)

การที่เด็กจะเรียนรู้ และเข้าใจความหมายของคำมากขึ้นนั้น ไม่เพียงแต่ให้เด็กเรียนรู้คำ ใหม่เท่านั้น แต่ควรให้เด็กได้เรียนรู้ความหมายใหม่ของคำเก่าด้วย ตัวอย่าง เช่น คำว่า "ส้ม" ตอนแรกเด็กรู้ว่าหมายถึงผลไม้ชนิดหนึ่ง ต่อมาเมื่อเด็กค้นพบว่า "ส้ม" อาจจะมีหลาย ถึงสี่ลักษณะหนึ่ง และต่อมาเด็กก็จะรู้ว่า "ส้ม" หมายถึงสีที่เกิดจากการผสม สีแดงกับสีเหลือง

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องของกับการเรียนรู้ความหมายของคำสรุปได้ว่า การเรียนรู้ ความหมายของคำ ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์ และการสร้างความคิดรวบยอด เด็กจะมีพัฒนาการในการ เรียนรู้ความหมายของคำต่อเนื่องกันไปทีละน้อย และมีการเรียนรู้ คำอยู่ 2 ชนิดคือ คำทั่วไปและคำเฉพาะ นอกจากนี้ ความสามารถในการเข้าใจความหมาย ของคำยังมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนทั้งหมดอีกด้วย

4. การพิจารณาเลือกคำศัพท์มาสอนในแบบเรียน

ในการเรียนภาษานั้น แบบเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน เนื่องจากการเรียนภาษานั้นหากครูผู้สอนมีความรู้ในเนื้อหาและมีแบบเรียนที่ดีแล้ว ผู้เรียนก็สามารถเรียนได้อย่างรวดเร็ว การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสติปัญญาของผู้เรียนเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับโอกาสในการฝึกฝน แรงจูงใจ ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียนด้วย

เนื่องจากแบบเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการเรียนภาษา นักการศึกษาหลายท่าน ได้พยายามศึกษาถึงลักษณะของแบบเรียนที่ดี เช่น หม่อมหลวงบุญเหลือ กุญชร (2499 : 53), โอเคล วิลเลียม (Odell William 1966 : 294) และ ศิวร แสงธนู และ ทิศ พงศ์ทัต (2514 : 2) ได้เสนอแนะถึงลักษณะของแบบเรียนที่ดีว่า แบบเรียนจะต้องมีส่วนที่ใช้ศัพท์และกระบวนเนื้อหาทางภาษาที่ถูกต้อง พิจารณาใช้คำศัพท์ที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน ควรให้ความรู้ด้านคำศัพท์แก่ผู้เรียนทั้งด้านการออกเสียง ความหมาย โครงสร้างประโยค ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีของเจ้าของภาษา

จากข้อเสนอแนะของนักศึกษาคังกล่าว จะเห็นว่า คำศัพท์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของแบบเรียน ดังนั้นในการพิจารณานั่งสื่ออ่านภาษาต่างประเทศ หรือภาษาที่สองนั้น การศึกษาลักษณะของการเสนอคำศัพท์ในแบบเรียน จึงเป็นการศึกษาที่มีคุณค่าอย่างมาก

การศึกษาและงานวิจัยเกี่ยวกับการเสนอคำศัพท์ในแบบเรียนภาษาต่างประเทศ หรือภาษาที่สองที่มีการศึกษาวิจัยกันแพร่หลายคือการศึกษการใช้ความถี่ของคำศัพท์ และลักษณะในการเรียนรู้คำศัพท์

ความคิดเรื่องการใช้ความถี่ของคำในการพิจารณานั่งสื่ออ่านภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองมีมานานแล้ว เนื่องจากมีการศึกษาพบว่า การที่ผู้เรียนจะอ่านหนังสือด้วยความเข้าใจ จำต้องมีความเข้าใจคำศัพท์ที่ใช้ในหนังสือนั้นมากพอเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง ความเข้าใจคำศัพท์ดังกล่าวต้องอาศัยความรู้จักคุ้นเคยกับคำศัพท์นั้น โรเบิร์ต ลาโด (Robert Lado 1972 : 296) ได้อ้างถึง บี เอช โคเฮน (B.H. Cohen)

และคัมเบลล์ เอ. บุสฟิลด์ (W.A. Boushfield) ซึ่งสรุปผลการวิจัยตรงกันว่า ความคุ้นเคยเป็นทวีคูณสำคัญในการเรียนรู้และระดับความคุ้นเคยของคำ วัคได้จากความถี่ของการใช้คำนั้น สืบเนื่องมาจากสมมุติฐานดังกล่าว ได้มีการศึกษาวิจัย การใช้ความถี่ของคำในสองลักษณะ คือ การศึกษาความถี่ของคำศัพท์เพื่อคัดเลือกคำศัพท์มาสอนในแบบเรียนและศึกษาจำนวนความถี่ในการปรากฏซ้ำ (Frequency of Repeation) ของคำศัพท์ในแบบเรียน

การศึกษาความถี่และความยากง่ายของคำศัพท์เพื่อคัดเลือกมาสอนในแบบเรียน

ในการเรียนภาษานั้น เนื่องจากคำศัพท์ในภาษามีจำนวนมาก เรียนกันตลอดชีวิตก็ยังไม่หมด จึงควรเลือกสอนคำศัพท์จำนวนน้อยที่สุดจำนวนหนึ่งก่อน เพื่อนักเรียนจะได้ฝึกทักษะในการเรียนรู้ภาษานั้น ๆ ดังนั้น ครูจึงจำเป็นต้องเลือกคำศัพท์ที่สำคัญและจำเป็นมาสอนก่อน ซึ่งเมื่อเราเรียนภาษาของเราเองเราเลือกคำศัพท์โดยอัตโนมัติ เราจะเรียนคำศัพท์ที่เราต้องการใช้และจำเป็นก่อน ถ้าเป็นคำศัพท์ที่จำเป็นเราก็จะใช้กันมากเท่านั้น การเลือกคำศัพท์นี้ เรียกว่า การเลือกคำตามธรรมชาติ (Natural selection) แต่ในการสอนภาษาต่างประเทศ วิธีการนั้นนำมาใช้ไม่ได้ เพราะภาษาต่างประเทศที่เราเรียนอยู่ เราเรียนจากหนังสือ ตำรา ภาพยนตร์ แผ่นเสียง ฯลฯ ซึ่งไม่ใช่สถานการณ์จริง ๆ อย่างที่เราเรียนภาษาของเราเอง ดังนั้น จึงเกิดปัญหาว่า นักเรียนควรจะรู้ศัพท์อะไร ในปริมาณเท่าไรของแต่ละระดับชั้นจึงจะเป็นการเพียงพอ การเลือกศัพท์มาสอนเป็นสิ่งที่ครูต้องสนใจจะต้องเลือกอย่างมีหลักเกณฑ์ ครูต้องตัดสินใจว่า คำใด ความหมายใด และวลีใดที่มีคุณค่าในการสอน ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญ และยุ่งยากอันค้ำหนึ่งของครูที่ต้องการสอนอย่างมีระบบ เพราะแม้จนบัดนี้ เราก็กังไม่มีหลักเกณฑ์ใดที่แน่นอนในการประเมินอย่างไรก็ตามดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า แนวคิดที่นิยมกันแพร่หลายก็คือ การศึกษาเรื่องความถี่ของคำศัพท์ ทั้งนี้เป็นผลมาจากสมมุติฐานที่ว่า คำที่ใช้บ่อยเสมอ ๆ ควรจะได้รับการสอนก่อนคำ ซึ่งไม่ค่อยมีที่ใช้ นักการศึกษาได้ศึกษาและรวบรวมคำศัพท์ที่มีความถี่ในการใช้สูง จัดทำเป็นบัญชีคำศัพท์ พร้อมทั้งเสนอความถี่ในการใช้คำศัพท์แต่ละคำ ซึ่งประมวลได้ดังนี้

ผู้จัดทำ	ชื่อบัญชีคำศัพท์	ลักษณะของบัญชีคำศัพท์
Edward Lee Thorndike (Edward Lee Thorndike and Iving Lorge 1950: ix -x)	The Teacher's word Book of 3000 words	รวบรวมคำศัพท์จากหลายแหล่ง แต่ละ คำจะบอกความถี่กำกับ 4 รายการคือ G หมายถึง ความถี่ที่ใช้โดยทั่วไป T หมายถึง ความถี่จากตำราเรียน คำภีร์ทางศาสนาและ ภาษาอังกฤษชั้นสูง L หมายถึง ความถี่จากวารสาร ใหม่ ๆ ที่นิยมอ่านกัน S หมายถึง ความถี่จากหนังสืออ่าน ของเด็กและหนังสือแบบ เรียน
Caroll, Davis and Richman (John B. Caroll, Peter Davis and Barry Richman. 1971 : 81 -84)	The American Heritage Word Frequency Book	คำศัพท์ได้จากตำราเรียนของเด็กอเมริกัน ระดับ 3 -9 ในปี ค.ศ. 1969 ถือเป็น ตัวแทนคำศัพท์จากหนังสืออ่านของเด็ก
Michael O'Shea (Michael O'Shea 1974: 158 -161)	General Consolidated List	คำศัพท์ 2453 คำที่ใช้สอนในโปรแกรม การสอนอ่านอังกฤษสำหรับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาในโครงการพัฒนา มาตรฐานการอ่านภาษาอังกฤษของนัก- เรียนไทยในระดับมัธยมศึกษา

ผู้จัดทำ	ชื่อบัญชีคำศัพท์	ลักษณะของบัญชีคำศัพท์
ทิพาวรรณ จันทรพิบูลย์ (ทิพาวรรณ จันทรพิบูลย์ 2519 : ง)	สหกรณ์ศัพท์อังกฤษ ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น	คำศัพท์ 1270 คำ จากแบบเรียน ภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 ชุด เลือกเฉพาะคำศัพท์ ที่ซ้ำกัน ตั้งแต่ 2 ชุดขึ้นไปเป็นคำ- ศัพท์สหกรณ์
Robert L. Hillerich (Robert L. Hillerich 1974 : 253 -360)	Analysis of words Used in Creative Writing, Grade 1 -6)	นำคำศัพท์จากงานเขียนของเด็ก อเมริกัน ชั้น 1 -6 ระหว่างปีการ- ศึกษา 1965 - 1966 ใช้เป็นตัว- แทนคำศัพท์ที่นักเรียนใช้ในการเขียน

นอกจากบัญชีคำศัพท์ดังกล่าวแล้ว ไมเคิล เวสต์ (Michael West 1953 :
คำนำ) ได้ศึกษาความถี่ของคำศัพท์ภาษาอังกฤษ จำนวน 1,000,000 คำ และได้คำศัพท์
ที่มีความถี่สูงสุด จำนวน 2,000 คำ รวบรวมเป็นบัญชีคำศัพท์ชื่อ General Service List
of English Word และเสนอแนะว่าเป็นคำศัพท์พื้นฐานในการเรียนภาษาอังกฤษโดย
เฉพาะในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และบัญชีคำศัพท์ของ ไมเคิล เวสต์ นี้
ได้มีอิทธิพลต่อการศึกษาวิจัย เพื่อวิเคราะห์การเสนอคำศัพท์ในแบบเรียนภาษาอังกฤษในระดับ
ต่าง ๆ ของไทยกล่าวคือ นักการศึกษาได้ใช้บัญชีคำศัพท์ของไมเคิล เวสต์ เป็นเครื่องมือใน
การคัดเลือกคำศัพท์ในแบบเรียนที่มีความถี่สูงตรงกับบัญชีคำศัพท์ของ ไมเคิล เวสต์ ซึ่งงาน
วิจัยดังกล่าวประมวลได้ดังนี้

ผู้วิจัย, แบบเรียน	จำนวนคำศัพท์ใหม่ ในแบบเรียน	จำนวนคำศัพท์ที่ปรากฏใน บัญชีของไมเคิลเวสต์
<p>มธุลี อธิบุตร English for Thai Students Book One, Two and Three (มธุลี อธิบุตร 2514 : 75)</p>	2,477	1,684
<p>สมหวัง อองนาวา Oxford Progressive English for Adult Learners Book One and Two (สมหวัง อองนาวา 2516 : 74)</p>	1,090	613
<p>อรุณ ไชยกุลวงศ์ Intermediate English Course for Thailand Book One and Two (อรุณ ไชยกุลวงศ์ 2517 : 57)</p>	292	147
<p>สุธา เมทไตรพันธ์ หนังสืออ่านนอกเวลาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 15 เล่ม (คัดเลือกเฉพาะคำศัพท์ที่มีความดี ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป) (สุธา เมทไตรพันธ์: 2518)</p>	3,029	1,030

วิจัย, แบบเรียน	จำนวนคำศัพท์ ใหม่ในแบบเรียน	จำนวนคำศัพท์ที่ปรากฏ ในบัญชีของไมเคิล เวสต์
<p>มณีวัลย์ ภัคดีประไพ หนังสืออ่านในเวลาวิชาภาษาอังกฤษระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมแบบ ประสม (มณีวัลย์ ภัคดีประไพ 2518 : 14)</p>	1,090	613
<p>วิทยา จิตรเศรษฐกุล Rebecca (วิทยา จิตรเศรษฐกุล 2517 : 146)</p>	532	379
<p>ประทุม ศรีรักษา The Prisoner of Zenda (ประทุม ศรีรักษา 2518 : 105)</p>	290	252
<p>จารุณี สิงหนันท์ ตำราวิชาสังคมวิทยาชื่อ Sociology (จารุณี สิงหนันท์ 2519 : 56)</p>	5,165	408
<p>กรุณี บุญยอุดมศาสตร์ ตำราวิชาเศรษฐศาสตร์ชื่อ Economic : An Introductory Analysis (กรุณี บุญยอุดมศาสตร์ 2519 : 18)</p>	2,119	360

ผู้วิจัย, แขนงเรียน	จำนวนคำศัพท์ ใหม่ในแขนงเรียน	จำนวนคำศัพท์ที่ปรากฏ ในบัญชีของไมเคิลเวสต์
วัลภา วงศ์ฉลาด ตำราเคมีระดับปริญญาตรีชื่อ University Chemistry (วัลภา วงศ์ฉลาด 2519 : 99)	1,333	308
สำรวย อ่างทอง ตำราชีววิทยาชื่อ The Science of Biology (สำรวย อ่างทอง 2519 : 190)	3,542	561
สำราญ คุรุกรรมชิต ตำราภูมิศาสตร์ชื่อ Elements of Geography (สำรวย คุรุกรรมชิต 2519 : 43)	3,586	434
สุมา ศศิเมณฑล ตำราวิชาคณิตศาสตร์ชื่อ Modern Geometry (สุมา ศศิเมณฑล 2519 : 94)	1,169	294
สุณีย์ หมักหมาษ ตำราจิตวิทยาชื่อ Introduction to Psychology (สุณีย์ หมักหมาษ 2520 : 35)	4,203	683

ผู้วิจัย, แบบเรียน	จำนวนคำศัพท์ใหม่ ในแบบเรียน	จำนวนคำศัพท์ที่ปรากฏ ในบัญชีของไมเคิลเวสต์
<p>ป้อม กิมวังทะโต คำกราววิชาฟิสิกส์ ชื่อ Fundamental University Physics (ป้อม กิมวังทะโต 2521 : 31)</p>	2,032	430

จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่า การเสนอคำศัพท์ในแบบเรียนระดับมัธยมศึกษาใช้คำศัพท์ที่มีความดีสูง ตรงกับบัญชีคำศัพท์ของ ไมเคิล เวสต์ โดยเฉลี่ยประมาณ ร้อยละ 60 ของคำศัพท์ในแบบเรียน ส่วนการเสนอคำศัพท์ในตำราวิชา สังคมวิทยา, เศรษฐศาสตร์, เคมี, ชีววิทยา, ภูมิศาสตร์, คณิตศาสตร์, จิตวิทยาและตำราฟิสิกส์ ใช้คำศัพท์ที่มีความดีสูง ตรงกับบัญชีคำศัพท์ของ ไมเคิลเวสต์ ร้อยละ 23 ของคำศัพท์ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยดังกล่าว อาจจะเป็นข้อสรุปที่ไม่สมบูรณ์เพียงพอในการประเมินคุณภาพของการเสนอคำศัพท์ในแบบเรียนดังกล่าว เนื่องจากกาลเวลาได้เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ และปัจจุบันนี้ วิทยาการและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย ความจำเป็นที่จะต้องใช้คำศัพท์ก็เปลี่ยนไป คำศัพท์ใหม่ ๆ ก็เกิดขึ้นตามมาอยู่เรื่อย ๆ ฉะนั้นผลที่ได้จากการเปรียบเทียบครั้งนี้ อาจจะไม่ตรงกับข้อเท็จจริงปัจจุบันมากนัก เพราะบัญชีคำศัพท์ของไมเคิลเวสต์ ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเปรียบเทียบคำศัพท์กับแบบเรียนนั้น เริ่มพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1936 และมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในปี ค.ศ. 1953 ซึ่งก็นับเป็นเวลาหลายปีแล้ว อีกทั้งยังมีข้อบกพร่องบางอย่างเกี่ยวกับบัญชีคำศัพท์เล่มนี้ อีก เช่น รายการคำศัพท์ที่เลือกมานั้น ถือเอาความดีสูงและเป็นประโยชน์ในการใช้โดยทั่วไป เป็นสำคัญ ไม่คำนึงถึงความยากง่ายของคำศัพท์ คำศัพท์ทั้งหมดเลือกมาจากภาษาเขียนที่พิมพ์อยู่ในหนังสือเท่านั้น มิได้คำนึงถึงภาษาพูดเลย

สืบเนื่องจากความจำกัดของบัญชีคำศัพท์ดังกล่าว โมเซน กาเดสซี (Mosen Ghadessy 1979 : 125 - 127) ได้พยายามแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว และเสนอบัญชีคำศัพท์ที่ เขาและคณะ ได้จัดทำขึ้นด้วยแนวคิดที่ว่า การทำบัญชีคำศัพท์ควรแยกตามระดับ

ความยากง่ายของคำศัพท์ โดยการตั้งสมมุติฐานว่า คำที่ผู้เรียนใช้บ่อย ๆ น่าจะเป็นคำศัพท์ที่มีระดับความยากสูง ซึ่งแนวคิดในการศึกษาความยากง่ายของคำศัพท์ได้เคยมีผู้ศึกษาแล้ว เช่น บลูมเมอร์ Bloomer 1963 : 287) ได้ศึกษาองค์ประกอบของคำศัพท์ที่ทำให้คำศัพท์มีระดับความยากสูง ผลจากการศึกษาพบว่า คำศัพท์ที่ยาว, มีสระหรือพยัญชนะสองตัว คำควบกล้ำ และคำศัพท์ที่มีหลายความหมาย จะมีความยากในการเรียนสะกดคำสูง และรัสเซล (Russell 1974 : 406) ได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่า ความยากง่ายในการเขียนสะกดคำ และการรู้ความหมายของคำ มีความสัมพันธ์กันสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แทรกซ์เลอร์ (Traxler 1947 : 331 -333) และเฮิร์ลลอค (Hurlock 1964 : 232 -233) ที่พบว่าคะแนนการรู้ความหมายเป็นสิ่งที่ทำนายถึงผลสัมฤทธิ์ของการทดสอบทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ซึ่งผลสัมฤทธิ์ของการรู้ความหมายของคำศัพท์เป็นสิ่งที่ทำนายถึงผลสัมฤทธิ์ในการเรียนทั้งหมด ได้ดีกว่าเกณฑ์ภาคเซวอน

กล่าวโดยสรุปคือ การศึกษาความถี่และความยากง่ายของคำศัพท์ เพื่อจัดทํานำบัญชีคำศัพท์นั้น สืบเนื่องมาจากสมมุติฐาน 2 ประการคือ ประการแรกคือ ความคุ้นเคยเป็นตัวแปรสำคัญในการเรียนรู้ ระดับความคุ้นเคยของคำวัดได้จากความถี่ของการใช้คำนั้น คำที่ใช้บ่อย ๆ ควรได้รับการสอนก่อนคำที่ไม่ค่อยมีที่ใช้ และประการที่สองคือ คำศัพท์ที่ใช้บ่อย ๆ น่าจะเป็นคำศัพท์ที่มีระดับความยากสูง การศึกษาคำยากต้องใช้ความพยายามมาก จึงมีคุณค่าน้อย ไม่คุ้มค่าแก่การเรียน การเรียนคำที่สั้นและจำได้ง่ายหรือออกเสียงง่าย ควรได้รับการเลือกมากกว่าคำยาว ๆ และจำได้ยาก

5. การศึกษาลักษณะของการเรียนรู้คำศัพท์

วิลเลียม ฟรานซิส แมคเคย์ (William Francis Mackay 1965 : 176 -187) และโรเบิร์ต ลาโด (Robert Lado 1955 : 29) ได้เสนอแนะว่า ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ครูผู้สอนควรจะทราบลักษณะของการเรียนรู้คำศัพท์แต่ละคำเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและได้เสนอแนะลักษณะของคำศัพท์ที่มีผลต่อการเรียนรู้คำศัพท์แต่ละคำไว้ดังนี้

1. Similarity ความเหมือนกับภาษาเดิมของผู้เรียน เช่น คำว่า Mother ในภาษาอังกฤษไปพ้องกับคำ Mutter ในภาษาเยอรมัน ทำให้คำนี้เป็นคำที่เรียนรู้ได้ง่ายสำหรับชาวเยอรมัน

2. Regularity คำที่มีกระสวน (Pattern) ที่สม่ำเสมอ (Regular Verbs) จะเรียนรู้ได้ง่ายกว่า คำศัพท์ประเภท Irregular Verbs ดังนั้นในระดับผู้เริ่มเรียนควรสอนศัพท์ประเภท Regular Verbs ก่อน

3. Availability การพิจารณาเลือกคำศัพท์จะต้องคำนึงถึงสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน และสอนได้โดยวิธี Direct Method คำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นต่อใจ เช่น คำว่า Blackboard อาจไม่ปรากฏบ่อยในที่อื่น แต่เป็นคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียน ครูจำเป็นต้องใจ

4. Utility คำศัพท์ที่สื่อความหมายได้มาก จะมีประโยชน์มากสำหรับผู้เรียนโดยเฉพาะผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ

4.1 Coverage คำที่ครอบคลุมความหมายได้หลายอย่างหรือสามารถใจแทนคำอื่นได้หลายคำ เช่น คำว่า Seat จะรวมถึงคำว่า Chair, Bench และ Stool

4.2 Currency ความทันสมัยควรเป็นคำศัพท์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของแต่ละสาขาวิชา และเป็นศัพท์ที่สัมพันธ์กับวิชาการด้านอื่น ๆ ด้วย

4.3 Intensive and Emotion Words ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมักเรียนเพื่อแสดงออก ซึ่งแนวคิดมากกว่าการแสดงอารมณ์คำพวกนี้ถือว่าสำคัญเป็นอันดับรองเท่านั้นสำหรับผู้เริ่มเรียน แม้ว่าจะพบเป็นปกติก็ตาม

5. Stylistic Level ศัพท์บางคำมีระดับการใช้ไม่เท่ากัน กล่าวคือ มีระดับสูง (High Level) และระดับต่ำ (Low Level) ระดับสูงใช้ในภาษาเขียน (Written Language) และระดับต่ำใช้ในภาษาพูดหรือสนทนา (Colloquial)

ดังกล่าวนี้อาจแตกต่างกัน แม้ว่าจะมีการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหลายประการ แต่การศึกษาที่มีความสำคัญประการหนึ่งคือ การศึกษาความถี่ของคำศัพท์และการจัดหาคำศัพท์ สุธา เมตไตรพันธ์ (2516 : 7)

สรุปแล้ว ผู้เรียนควรมีความรู้ความถี่ของคำศัพท์ที่จำเป็นในใจเสียก่อนว่า ผู้รวบรวมเขามีจุดมุ่งหมายอย่างไร แล้วจึงนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอน ทั้งนี้ครูต้องคำนึงด้วยว่า จะต้องไม่สอนให้นักเรียนรู้ศัพท์เท่าเทียมกันทุกคำ เนื่องจากคำศัพท์แต่ละคำ

ในภาษามีความดีในการใช้และความนิยมในการใช้ไม่เท่ากัน ศัพท์บางคำนิยมใช้กันอย่างไม่แพร่หลาย บางคำใช้เฉพาะบุคคลบางกลุ่ม ฉะนั้นจึงต้องแยกคำศัพท์เป็น 2 ประเภทคือ Active Vocabulary และ Passive Vocabulary

นักภาษาศาสตร์บางท่านใช้คำ Active Vocabulary ว่า Productive หรือ Production หรือ Functional Vocabulary ใช้คำ Passive Vocabulary ว่า Recognition หรือ Recognitive Vocabulary แมรี ฟินนอคชีอาโร (Mary Finocchiaro 1974 : 136), ไอ มอร์ริส (I. Morris 1970 : 36 -37), ชาลส์ ซี ฟรีส (Charles C. Fries 1945 : 5), คีธ แสงขม และ คิค พงศทัต (2516 : 38 - 39) และ บารุค โครวิก (2524 : 75 - 76) ใ้คำจำกัดความของคำศัพท์ทั้งสองประเภทสรุปได้ดังนี้

1. Active Vocabulary หมายถึงคำศัพท์ที่ผู้เรียนในระดับนั้นได้พบเห็นบ่อย ๆ และได้ใช้บ่อย ๆ ทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ครูผู้สอนจะต้องให้นักเรียนสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง ให้นักเรียนรู้ความหมายและสามารถใช้คำศัพท์นั้น ๆ ในโครงสร้างแบบต่าง ๆ ได้คล่องแคล่ว ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน ถูกต้องทั้งด้านไวยากรณ์ สถานการณ์ วัฒนธรรม และความนิยมของเจ้าของภาษา ศัพท์ประเภทนี้ควรได้จากสถานการณ์ที่ประกอบด้วยประสบการณ์ที่จำเป็นในปัจจุบัน ตัวอย่าง เช่น ศัพท์เกี่ยวกับบ้าน เครื่องเรือน เวลา วัน เดือน ปี ฤดูกาล อากาศ อาหาร เครื่องใช้ที่จำเป็นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เครื่องนุ่งห่ม คำที่บรรยายลักษณะทางกายภาพ (Physical Characteristic) รูปร่าง สี น้ำหนัก และรส

2. Passive Vocabulary หมายถึงคำศัพท์ที่ผู้เรียนในระดับนั้น ๆ ไม่ค่อยพบหรือนาน ๆ จะปรากฏครั้งหนึ่งในการฟัง (Listening) และการอ่าน (Reading) การสอน Passive Vocabulary ครูสอนเพียงแต่ให้ความหมาย (Recognize) ที่ใช้ในประโยคนั้นก็เพียงพอ เน้นให้นักเรียนฟังและอ่านเข้าใจ โดยไม่เน้นให้นักเรียนเอาคำศัพท์นั้นมาใช้ในการพูด และการเขียน คำศัพท์ที่เป็น Passive Vocabulary ในขั้นต้นอาจเป็น Active Vocabulary ในขั้นสูงขึ้นไปหรือในชั่วโมงต่อไปได้

6. การศึกษาความถี่ในการปรากฏซ้ำของคำศัพท์ (Frequency of Repetition)

การทดลองครั้งหนึ่งที่สนับสนุนว่า ความถี่ของคำศัพท์มีความสำคัญต่อการอ่าน คือ การวิจัยของ คาโรลีน บี มาร์คส์ และคณะ (Carolyn B. Marks 1974 : 259 - 262) เรื่อง "Word Frequency and Reading Comprehension" ได้ทดลองให้นักเรียนอ่านข้อความที่มีความถี่ในการปรากฏซ้ำของคำศัพท์ต่างกัน พบว่า การใช้คำศัพท์ที่มีความถี่สูง มีความสัมพันธ์กับความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน และผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ เกรย์ คัมบลิว วอลเตอร์ (Gray W. Walter 1961 : 256) และ จอร์จ เอช วี (George H.V. 1971) อ้างถึงใน สมหวัง อองนาวา 2516 ร10 -11 ที่แสดงความคิดเห็นตรงกันว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจะให้นักเรียนสามารถใช้คำศัพท์ได้ถูกต้องทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน แบบเรียนควรมีจำนวนความถี่ในการปรากฏซ้ำให้มากพอสมควรและในช่วงระยะที่ไม่ไกลหรือไกลเกินไป และจะต้องอาศัยเวลาและการฝึกฝนบ่อยครั้งเท่าที่จะเป็นไปได้ ดังนั้นเมื่อครูสอนศัพท์คำใด ควรให้นักเรียนได้ฝึกใช้คำนั้นในแบบฝึกหัดเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะการใช้คำศัพท์ได้อย่างถูกต้องและการสร้างแบบฝึกหัดประกอบการเรียนการสอนนี้ ครูผู้สอนจะต้องทำอย่างมีหลักเกณฑ์คือ ครูผู้สอนควรจะทราบความถี่ในการปรากฏซ้ำของคำศัพท์แต่ละคำ จะต้องศึกษาว่าในการสอนชั่วโมงนั้นหรือชั้นนั้น ๆ คำศัพท์คำใดควรจะสอนในลักษณะของคำศัพท์ประเภท Active Vocabulary หรือ Passive Vocabulary นอกจากนี้ควรจะทราบลักษณะในการเรียนรู้และความยากง่ายของคำศัพท์แต่ละคำ พร้อมทั้งศึกษาลักสูตร คู่มือครู และเอกสารต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบแนวในการสร้างแบบฝึกหัดประกอบการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความถี่ของคำศัพท์ เพื่อคัดเลือกนำมาสอนในแบบเรียน การศึกษาลักษณะการเรียนรู้คำศัพท์ และการศึกษาความถี่ของคำศัพท์ในแบบเรียน ทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดเกี่ยวกับการเสนอคำศัพท์ในแบบเรียนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนไทยว่า ควรจะได้มีการศึกษาความถี่ของคำศัพท์ เพื่อคัดเลือกคำศัพท์ที่มีความถี่ในการใช้สูง จัดทำเป็นบัญชีคำศัพท์ ซึ่งอาจจะศึกษาจากหนังสือ ตำรา ภาพยนตร์และแผ่นเสียง เป็นต้น เพราะการเรียนภาษาต่างประเทศที่เราเรียนอยู่นั้น ส่วนมากเราเรียนจากหนังสือ ตำรา ภาพยนตร์ และแผ่นเสียง เมื่อได้คำศัพท์ที่มีความถี่สูงแล้วก็พิจารณาลักษณะการเรียนรู้คำศัพท์ มาประกอบ

ในการพิจารณาเลือกศัพท์มาสอนนักเรียน และถ้าจะให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ควรศึกษาระดับความยากง่ายของคำศัพท์ที่มีความถี่สูง เหล่านั้น จัดทำบัญชีคำศัพท์ตามระดับความยากง่ายในการเรียนรู้ คำศัพท์ที่มีความถี่สูง และเรียนรู้ได้ง่าย ควรเป็นคำศัพท์ที่นำมาสอนแก่เด็กเริ่มเรียน และเพิ่มระดับความยากง่ายของคำศัพท์ตามระดับชั้น และในการจัดทำแบบเรียน ควรให้ความถี่ในการปรากฏซ้ำของคำศัพท์ในระยะพอสมควร และควรมีจำนวนความถี่ในการปรากฏซ้ำ โดยเฉลี่ยประมาณ 20 ครั้ง (George H.V. 1971 อ้างถึงใน สมหวัง อ่องนาวา 2516 : 10 - 11) และไม่ควรต่ำกว่าค่าละ 9 - 10 ครั้ง ตามผลการวิจัยของ จูริย์ ทองเวส (จูริย์ ทองเวส. 2513 : 94) ที่พบว่า นักเรียนจำคำศัพท์ที่มีความถี่น้อยกว่า 9 - 10 ครั้ง ได้น้อยมาก หากจำเป็นต้องใช้แบบเรียนที่ไม่มีลักษณะของการเสนอศัพท์ดังกล่าว ครูผู้สอนควรจะศึกษาความถี่ในการปรากฏซ้ำ และระดับความยากง่ายของคำศัพท์ในแบบเรียนนั้น ๆ และหาวิธีให้นักเรียนได้ย่นการเรียนซ้ำเป็นจำนวนมากพอที่จะให้เกิดการเรียนรู้ได้ ซึ่งอาจจะให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติมหรือจัดกิจกรรมเสริมการเรียนให้มากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย